

Formulär för prövning och analys av barnets bästa

FN:s konvention om barnets rättigheter är svensk lag sedan 1 januari 2020. I alla frågor, ärenden och beslut som berör barn direkt eller indirekt, ska vi i Västra Götalandsregionen ha barnets bästa som riktlinje. Prövning och analys av barnets bästa är ett hjälpmedel för att vi ska bli bättre på att efterleva barnets rättigheter.

Du behöver ha grundkunskap om barnets rättigheter innan du börjar prövningen och analysen. Ta gärna hjälp av webbutbildningen [”Barnkonventionen – från teori till praktik”](#). Du har också hjälp av [de tre korta filmerna](#) som ger vägledning i hur du gör en prövning och analys.

Frågorna nedan är dem du ska svara på när du gör prövningen och analysen. Skriv i rutorna, de anpassar sig efter den mängd text du skriver in.

För mer information och kontakt besök www.vgregion.se/barnkonventionen

Beskriv ärendet/förslaget

Införande av informationsplikt/uppgiftsskyldighet för Skatteverket från juli 2026, som innebär att myndigheten på eget initiativ ska lämna uppgifter till Migrationsverket eller Polismyndigheten när det finns anledning att anta att en person vistas i Sverige utan tillstånd. Ärendet berör särskilt registrering av nyfödda barn vars vårdnadshavare saknar uppehållstillstånd, eftersom kontakt med Skatteverket kan medföra migrationsrättsliga konsekvenser för familjen.

Uppdraget är förankrat av Samordningsråd barn VGR.

Barnuppdraget i Västra Götalandsregionen står bakom behovet av att prövning/analys av barnets bästa görs på kommande lag om informationsplikt.

Vilka ska vara med i processen att göra en prövning av barnets bästa/barnkonsekvensanalys?

Utförare

Anna-Karin Damber Etiskt Forum, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Cecilia Lundmark Etiskt Forum, sahlgrenska Universitetssjukhuset

Granskare:

Susanna Nygren-Överläkare Obstetrik

Anna-Karin Ringqvist- Verksamhetsutvecklare Obstetrik

Kunskapscentrum jämlik vård

Stina Nyden-Specialistsjuksköterska Röda Korsets vårdförmedling Göteborg

Kristina Edh- Strateg Kvalitetsstrategiska avdelningen Sahlgrenska universitetssjukhuset

Prövningen/analysen påbörjad **2026-05-04**

Vilka barn
berörs av
ärendet?

Vilka barn berörs av ärendet?

- Nyfödda barn till vårdnadshavare som lever i papperslöshet.
- Spädbarn och små barn i familjer som lever i papperslöshet
- Indirekt även barn i familjer där rädsla för myndighetskontakt leder till minskat nyttjande av samhällsinsatser

Vilka lagar
berörs av
ärendet?

Vilka lagar berörs?

- FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), inkorporerad i svensk lag (SFS 2018:1197).
- Förslag/ändringar i utlänningslagstiftningen avseende uppgiftsskyldighet
- Dataskydds- och sekretesslagstiftning

Vad säger barnkonventionen?

Vad säger
barnkon-
ventionen?

Analys av konsekvenser för barnets rättigheter

Artikel 1- Som barn räknas varje människa under 18 år.

Artikel 2 – Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Barnets tillgång till sina rättigheter blir beroende av föräldrarnas juridiska status. Detta leder till att barn behandlas olika beroende på om de har föräldrar med tillstånd att befinna sig i landet eller inte.

Konsekvens:

Indirekt diskriminering – barn hålls ansvariga för föräldrarnas juridiska situation. Nyfödda barn är helt beroende av vuxnas beslut och av tidiga samhällsinsatser exempelvis BVC och vaccinationsprogram. Rätten till identitet, hälsa och skydd påverkas

Artikel 3 – Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa

Informationsplikten är inte utformad med barnets bästa som primärt övervägande, utan migrationspolitiska mål. För nyfödda barn kan kontakten med Skatteverket – som krävs för registrering – innebära en risk för att vårdnadshavare identifieras och därmed avvisas/utvisas.

Konsekvens:

Föräldrar kan avstå från att registrera barnet genom att inte uppsöka vård vid förlossning vilket kan leda till skador hos såväl mor som barn. Beslutet kan komma att påverka eventuella syskon sekundärt i de fall mamman inte söker vård vid förlossning och skada uppstår.

Ökad hälsorisk för såväl mamma som barn.

Artikel 7 – Barn har rätt till ett eget namn och ett medborgarskap. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka dess föräldrar är och få deras omvårdnad.

Barn ska registreras omedelbart efter födseln bland annat för att föräldrarna ska kunna registreras som vårdnadshavare, få ett personnummer och kunna ta del av sjukvård och, när det blir aktuellt, förskola och skola Informationsplikten skapar ett faktiskt hinder för detta för vissa barn, trots att rätten formellt kvarstår.

Konsekvens:

Barn riskerar att bli oregistrerade eller sent registrerade, vilket påverkar tillgång till andra rättigheter. När barnet inte finns registrerat i några system finns risk att det inte heller får tillgång till exempelvis BVC och Folk tandvård.

Artikel 9 – Barn ska inte skiljas från sina föräldrar, utom när det är nödvändigt för barnets bästa.

Då ett barn föds av en papperslös förälder och en förälder som är svensk medborgare har barnet möjlighet att bli svensk medborgare. Likaså kan ett barn som föds av en papperslös förälder och en förälder som har uppehållstillstånd möjlighet att få uppehållstillstånd i Sverige.

Konsekvens:

Med skatteverkets informationsplikt finns dock en risk att den papperslösa föräldern kommer att utvisas och att barnet därmed ofrivilligt separeras från en av sina föräldrar.

Artikel 6 -Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling

Artikel 24 -Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso-och sjukvård samt till rehabilitering. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas.

Trots att vården är undantagen från informationsplikten, visar forskning och remissinstanser att ett minskat förtroende för myndigheter kan leda till att vårdnadshavare inte söker sjukvård för barnet när det drabbas av sjukdom pga rädsla för att bli angivna, vilket kan leda till ökad ohälsa för barnet.

Konsekvens:

Utebliven kontakt med BVC

Ej tillgång till vaccinationsprogram, risk för smittspridning.

Sämlre uppföljning av barnets utveckling

Risk för försämlrade hälsoutfall för små barn.

Vilka
synpunkter har
berörda barn?

Vilka synpunkter har berörda barn?

Ej tillfrågade

Vad säger
forskning och
teori?

Vad säger forskning och teori?

Forskning och rapporter från barnrätts- och mämlniskorättsorganisationer visar att:

- Rädsla för informationsdelning mellan myndigheter leder till att papperslösa familjer undviker kontakt med offentliga verksamheter
- När barns rättigheter kopplas till migrationskontroll riskerar de att bli teoretiska snarare än reellt tillgängliga
- Små barn drabbas särskilt hårt eftersom tidiga insatser är avgörande för hälsa och utveckling

- Asylrättscentrum (2023). *Informationsplikt äventyrar grundläggande mänskliga rättigheter*
- Civil Rights Defenders (2023). *Uppgiftsskyldighet / Anmälningsplikt*
- Barnrättsbyrån m.fl. (2023). *Skarp kritik mot informationsplikt*
- FN:s barnrättskommitté

Vad säger
praxis och
beprövad
erfarenhet?

Vad säger praxis och beprövad erfarenhet?

Erfarenheter från vård, socialt arbete och civilsamhälle visar att otydliga system minskar tilliten till myndigheter
Tidigare svenska utredningar har undantagit vård och skola just på grund av allvarliga barnrättsrisker

Vilka för- och
nackdelar finns
det utifrån
barnets
rättigheter?

Vilka för- och nackdelar finns det med ärendet/förslaget utifrån barnets rättigheter, enligt det insamlade underlaget?

Fördelar

- Inga identifierade fördelar för barnets rättigheter har kunnat identifieras.

Nackdelar

- Risk för att barn inte registreras vid födseln.
- Försämrad tillgång till förebyggande vård, behandling och uppföljning.
- Barnets bästa riskerar att underordnas migrationspolitiska mål.
- Indirekt diskriminering av barn på grund av föräldrars juridiska status.
- Risk för utebliven skolgång.
- Etisk stress hos personalen kan indirekt påverka arbetsmiljön och vård av barn som patient.

Vilka konsekvenser blir det utifrån barnets rättigheter?

Vilka konsekvenser har ärendet/förslaget utifrån barnets rättigheter?

- Barn riskerar att stå utan formell identitet .
- Försämrade förutsättningar för hälsa, utveckling och trygghet.
- Skyddsnät för utsatta barn försvagas.
- Ökad risk för att barn blir osynliga för samhället.

Vad är barnets bästa enligt den sammanlagda bedömningen?

Vad är barnets bästa i ärendet/förslaget enligt den sammanlagda bedömningen?

Barnets bästa är att fortsatt kunna registreras vid födseln och få tillgång till vård, skydd och utvecklingsstöd **utan att detta medför negativa konsekvenser för vårdnadshavarna.**

System som skapar rädsla för myndighetskontakt strider mot barnets bästa och mot barnkonventionens grundprinciper.

Behövs kompensatoriska åtgärder?

Vilka kompensatoriska åtgärder kan vi göra om ärendet/förslaget inte är i linje med barnets bästa?

- Informationsinsatser till berörda grupper om vårdens och barnets rättigheter. Berörd vårdnadshavare behöver förstå konsekvenserna av registrering/icke registrering hos Skatteverket. Berörd vårdprofession behöver förstå konsekvenserna.
- Stärkta samverkansrutiner för att säkerställa barns tillgång till vård oavsett föräldrars status

Utvärdering av utfallet och återkoppling till samtliga berörda!

Utvärdering av utfallet och återkoppling till samtliga berörda

- Uppföljning av antal barn som uteblir från registrering eller tidig vårdkontakt

- Dialog med barnrättsorganisationer och professioner inom vård och socialt arbete

Uppföljning gjord [Klicka eller tryck här för att ange datum.](#)

Övrigt

Denna barnkonsekvensanalys visar att informationsplikten innebär **betydande och systemiska risker** för små barns rättigheter. Särskild försiktighet krävs när lagstiftning indirekt påverkar barns tillgång till grundläggande rättigheter.